

50. aastakäik

Eestikeelne väljaanne

Teave ja teatised

7. juuli 2007

<u>Teatis nr</u>	Sisukord	Lehekülg
	III <i>Ettevalmistavad aktid</i>	
	Regioonide Komitee	
	69. istungjärk 23. märtsil 2007	
2007/C 156/01	Regioonide Komitee perspektiivarvamus „Euroopa ühtekuuluvuspoliitika võimendav mõju”	1
2007/C 156/02	Regioonide Komitee arvamus „Noorte osalus ja teavitamine: jätk valgele raamatule „Euroopa noorsoopoliitika uus hoog””	8
2007/C 156/03	Regioonide Komitee arvamus „Ühtse turu tulevik ja Euroopa ühiskonna hindamine”	14

III

(Ettevalmistavad aktid)

REGIOONIDE KOMITEE

69. ISTUNGJÄRK 23. MÄRTSIL 2007

Regioonide Komitee perspektiivarvamus „Euroopa ühtekuuluvuspoliitika võimendav mõju”

(2007/C 156/01)

REGIOONIDE KOMITEE

- Praegu toimuvad Euroopas suured sotsiaalmajanduslikud muutused ning ühendusel tuleb vastata olulistele tehnoloogilistele väljakutsetele, mis moodustavad Lissaboni tegevuskavas 2000. aastal püstitatud eesmärkide tuuma — säilitada ja tugevdada Euroopa mudelit, kus oleks ühendatud heaolu ja solidaarsus. See on võimalik üksnes juhul, kui säilitatakse tugev poliitiline raamistik, mis suudab anda osalejatele vahendid mitte ainult avanevate võimaluste ärakasutamiseks, vaid ka tagajärgedele reageerimiseks. Nimetatud väljakutsed puudutavad kõige vahetumalt Euroopa Liidu kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi, kuid just nemad suudavad strateegilisi suuniseid konkreetsete meetmetena ellu viia, mobiliseerides sotsiaalseid ja majanduslikke osalejaid üle kogu Euroopa.
- Euroopa Liidu uuendatud tööhõive ja majanduskasvu strateegia kujuneb edukaks üksnes juhul, kui õnnestub mobiliseerida ressursid kõikjal Euroopa Liidus. Kuid eelarveseisund on nii liikmesriikides kui ka ühenduses tervikuna pingeline ning seetõttu peab EL püüdma olemasolevaid rahalisi vahendeid võimalikult tõhusalt suurendada. Regioonide Komitee leiab, et ühtekuuluvuspoliitika kujutab endast nii tänu oma strateegilisele suunale kui rakendusmehhanismidele tõhusat vahendit ELi eesmärkide saavutamiseks.
- Regioonide Komitee on arvamisel, et programmitöö perioodil 2007–2013 on võimalik ühtekuuluvuspoliitika võimendavat mõju oluliselt suurendada. Ühtekuuluvuspoliitika juba äraproovitud ja kinnistunud põhimõtteid on täiendatud mitmete meetmetega, näiteks ühtekuuluvuspoliitika strateegilisem lähenemisviis, sihtotstarbelisus ja vahendite suurem kontsentreerimine prioriteetsetele sektoritele, parem õigusraamistik uuenduslike rahastamisskeemide rakendamiseks, linnaarenguprogrammidele vajaliku tähtsuse omistamine ning territoriaalse koostöö tõhustamine.

REGIOONIDE KOMITEE,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni 24. märtsi 2006. aasta otsust konsulteerida kõnealuses küsimuses Regioonide Komiteega vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 265 lõikele 1;

võttes arvesse Euroopa Parlamendi 20. juuli 2006. aasta kirja, milles Regioonide Komiteel palutakse koostada arvamus teemal „Regionaalpoliitika mõjud ja tagajärjed ühtekuuluvusele Euroopa Liidus”;

võttes arvesse Regioonide Komitee presidendi 1. juuni 2006. aasta otsust teha territoriaalse ühtekuuluvuse poliitika komisjonile ülesandeks kõnealuse arvamuse koostamine;

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust teemal „Komisjoni teatis nõukogule ja Euroopa Parlamendile: Ehitades meie ühist tulevikku. Laienenud liidu poliitikaväljakutsed ja eelarvevahendid 2007–2013”, KOM(2004) 101 lõplik, (CdR 162/2004 fin) ⁽¹⁾;

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust teemal „Kolmas majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse aruanne” (CdR 120/2004 fin) ⁽²⁾;

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust teemal „Euroopa Komisjoni teatis – Ühtekuuluvuspoliitika toetus majanduskasvule ja töökohtade loomisele: ühenduse strateegilised suunised, 2007–2013”, KOM(2005)299 lõplik, (CdR 140/2005 fin);

võttes arvesse territoriaalse ühtekuuluvuse poliitika komisjoni 11. detsembril 2006. aastal vastu võetud arvamuse eelnõud (CdR 118/2006 rev. 2) (raportöör: Manuel CHAVES GONZÁLEZ (PES/ES), Andaluusia autonoomse piirkonna president);

võttis täiskogu 69. istungjärgul 23. märtsil 2007 vastu järgmise arvamuse:

1. Arvamuse sotsiaalmajanduslik ja poliitiline taust

1.1 Euroopa Komisjon väljendas volinik Margot Wallströmi 24. märtsi 2006. aasta kirjas soovi, et Regioonide Komitee koostaks perspektiivarvamuse teemal „Euroopa ühtekuuluvuspoliitika võimendav mõju struktuurifondide raames”. Komisjon leiab, et komitee arvamus annaks olulise panuse neljanda ühtekuuluvusaruande koostamisse, mis on kavas esitada 2007. aasta kevadel.

1.2 20. juulil sai Regioonide Komitee kirja ka Euroopa Parlamendi presidendilt hr Borrellilt, kes palus komiteel koostada arvamus Euroopa Parlamendi saadiku, regionaalarengu komisjoni liikme Francisca Pleguezuelos Aguilari (ES/PES) koostatud struktuuripoliitika aruande kohta, milles käsitletakse struktuuripoliitika mõju ühtekuuluvusele ELis. COTERi komisjon otsustas, et käesolev perspektiivarvamus on vastuseks ka Euroopa Parlamendi taotlusele.

1.3 Käesoleva arvamusega soovitakse aidata kaasa arutelule ühtekuuluvuspoliitika tuleviku üle laienenud Euroopas ning ühtekuuluvuspoliitika osatähtsusele ELi eelarves. Komitee arvates on minevikus tehtud mitmeid ettepanekuid, mis seavad kahtluse alla ühtekuuluvuspoliitika tõhususe Euroopa Liidus, arvestades laienemisega seotud reformide vajadust ja globaliseerumist. Komitee peab murettekitavaks asjaolu, et kõnealuste ettepanekute aluseks võetud hinnangud ühtekuuluvuspoliitika mõju kohta ei olnud adekvaatsed.

1.4 Praegu toimuvad Euroopa Liidus suured sotsiaalmajanduslikud muutused ning ühendusel tuleb vastata olulistele tehnoloogilistele väljakutsetele, mis moodustavad Lissaboni tegevuskavas 2000. aastal püstitatud eesmärkide tuuma — säilitada ja tugevdada Euroopa mudelit, kus oleks ühendatud heaolu ja solidaarsus. Tuleb märkida, et see on võimalik üksnes juhul, kui säilitatakse tugev poliitiline raamistik, mis suudab anda osalejatele vahendid avanevate võimaluste ärakasutamiseks ning samuti tagajärgedele reageerimiseks.

1.5 Nimetatud väljakutsed puudutavad kõige vahetumalt Euroopa Liidu kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi, kuid just nemad suudavad strateegilisi suuniseid konkreetsete meetmetena ellu viia, mobiliseerides kohapealseid sotsiaalseid ja majanduslikke osalejaid.

1.6 Euroopa Liidu uuendatud tööhõive ja majanduskasvu strateegia kujuneb edukaks üksnes siis, kui õnnestub mobiliseerida ressursid kõikjal Euroopa Liidus. Kuid eelarveseisund on nii liikmesriikides kui ka ühenduses tervikuna pingeline ning seetõttu peab EL püüdma olemasolevaid rahalisi vahendeid võimalikult tõhusalt suurendada. Regioonide Komitee leiab, et ühtekuuluvuspoliitika võimaldab nii tänu oma strateegilisele suunale kui rakendusmehhanismidele suurendada vahendeid ELi eesmärkide saavutamiseks.

⁽¹⁾ ELT C 164, 5.7.2005, lk 4.

⁽²⁾ ELT C 318, 22.12.2004, lk 1.

1.7 Käesoleva arvamusega püütakse kõnealusesse arutellu lisada mõningad aspektid, esitades põhjaliku käsitluse võimendava mõju kohta, milles võetakse arvesse ühtekuuluvuspoliitika mitmesuguseid mõjusid ELis. Metodoloogilises lisas on esitatud teave käesoleva arvamuse koostamisel kasutatud teaduslike meetodite ja tööviiside kohta. ⁽³⁾

2. Mõiste „võimendav mõju” määratlus

Käesolevas arvamuses teeb Regioonide Komitee ettepaneku käsitleda võimendavat mõju laias tähenduses, mis hõlmaks mitmeid struktuurifondide mõju hindamisel olulisi tegureid. Seega on arvamuse eesmärk käsitleda terviklikult ühenduse fondide võimendavat mõju järgmistes valdkondades:

- finantsaspektid;
- temaatilise kontsentreerimise poliitilised ja strateegilised aspektid;
- institutsioonilise suutlikkuse parandamine;
- ühtekuuluvuse suurendamine Euroopas.

2.1 Võimendava mõju finantsaspektid

2.1.1 Ühtekuuluvuspoliitika pakub Euroopa kontekstis olulist lisaväärtust, sest ühenduse kulutused annavad paremaid tulemusi ning võimaldavad osapooli paremini mobiliseerida, kui see oleks võimalik riiklikul või piirkondlikul tasandil. Vastavalt Euroopa Komisjoni hinnangutele ⁽⁴⁾ viib iga ELi tasandil ühtekuuluvuspoliitika raames kulutatud euro sihtala 1 piirkondades täiendavate kulutusteni, mis on keskmiselt 0,9 eurot. Sihtala 2 piirkondades ulatuvad täiendavad kulutused isegi kuni 3 euronit iga investeeritud euro kohta.

2.1.2 Niisugune suurendav mõju tuleneb eelkõige struktuurifondide temaatilisest ja geograafilisest kontsentreerimisest. Fondide kontsentreerimine koos mõistliku hulga vahenditega suurendab võimalusi vajaliku kriitilise massi saavutamiseks, luues sel viisil tingimused edasiste investeeringute stimuleerimiseks. Seetõttu saab võimet investeeringuid ligi tõmmata suurendada temaatilise ja geograafilise kontsentreerimise abil, sest sel juhul on võimalik investeeringuid teha väiksemate kuludega.

2.1.3 Samuti tuleneb võimendav mõju mitmekesiste finantsvahendite olemasolust, kuigi sageli ei ole liikmesriigid ja piirkonnad võimelised kõiki potentsiaalseid ühtekuuluvuspoliitika vahendeid kohaselt kasutama. Näiteks tõsteti uurimuses esile üldisi toetusi kui paindlikku vahendit, mis suudab tekitada ja suurendada paljude projektide ja programmide võimendavat finantsmõju.

⁽³⁾ http://coropinions.cor.europa.eu/CORopinionDocument.aspx?identifier=cdr\coter-iv\dossiers\coter-iv-003\cdr118-2006_fin_ac.doc&language=ET

⁽⁴⁾ Euroopa Komisjon: „Ühtekuuluvuspoliitika toetus majanduskasvule ja töökohtade loomisele: ühenduse strateegilised suunised, 2007–2013” (KOM(2005) 299 lõplik), Brüssel, 5. juuli 2005.

2.1.4 Tähelepanu vääriavad ka niisugused võimendavat mõju suurendavad vahendid, mis on seotud struktuurifondide kaasamisega ettevõtetele (eriti VKEdele) suunatud finantskorraldusvahenditesse, nagu nt riskikapitalifondid, tagatisfondid, laenufondid ning linnaarendusfondid. Paljudes abikõlblikes piirkondades on struktuurifondide kasutamisel kogutud juba hulgaliselt kogemusi kõnealuste toetusvahenditega, eelkõige riskikapitali rahastamise valdkonnas. See kehtib ka uuendatavate fondide arendamise kohta, sest kõnealused fondid võivad anda panuse piirkondlikusse arengusse ka pärast toetusperioodi lõppemist. Kõnealuses kontekstis on tervitatavad sellised algatused nagu JEREMIE, JASPERS ja JESSICA, mille toetajate hulgas on ka Euroopa Investeerimispank ja Euroopa Investeerimisfond, kellel võib olla väga oluline roll selliste meetmete elluviimisel.

2.1.5 Niisugused vahendid võivad suurendada ka riigiasutuste suutlikkust teha koostööd rahvusvaheliste rahandusinstituutidega ja erapankadega, mis võivad olla teiste arenguprojektide rahastamisallikaks. Nimetatud vahendite kasutamise eelis on ka see, et need võivad suurendada struktuurifondide haldamise paindlikkust, ning suurem maksevõime välisosalejate suhtes, mida pakuvad nii Euroopa Investeerimispank kui ka Euroopa Investeerimisfond.

2.1.6 Lisaks saab võimendavat mõju suurendada, parandades erinevaid tegureid, mis on seotud avaliku ja erasektori partnerluse tugevdamisega. Seega tuleb selleks, et stimuleerida erasektori investeeringuid suhteliselt lühikese ajaga, teha kindlaks erainvesteeringuid eemaletõrjuvad takistused ja luua ning toetada projektimeeskondi ning partnerluse vorme koostööks erasektoriga.

2.1.7 Tänu stabiilsele rahastamisele ja mitmeaastasele planeerimisele annab ühtekuuluvuspoliitika ka võimaluse tugevateks suheteks erasektoriga, mis võimaldab stimuleerida suuremaid investeeringuid pikema aja jooksul. Nimetatud eripära, mis iseloomustab ühtekuuluvuspoliitikat võrreldes samalaadsete riiklike poliitikatega, loob kindlasti uut ja täiendavat lisaväärtust, mida ei saa eitada.

2.1.8 Samuti tuleb tähelepanu pöörata sellele, et mõnes — eriti kümnes uues — liikmesriigis võib avaliku sektori investeeringute järsk suurenemine lühikeses ja keskpikas perspektiivis ohustada eelarvepuudujäägi kriteeriumi ning stabiilsuse ja majanduskasvu pakti sätete täitmist. Avaliku sektori investeeringute otsese suurendamise asemel võiks alternatiivne lahendus olla avaliku ja erasektori partnerluse sagedasem kasutamine.

2.2 Poliitika strateegiline suunamine

2.2.1 Avaliku sektori investeeringute kindlaksmääramine ja kavandamine peab igal tasandil olema hoolikas ja asjakohane. Seetõttu tuleb rõhutada, et ühtekuuluvuspoliitikal on võtmeroll piirkondlike ja riiklike prioriteetide ümberkorraldamisel selleks, et luua sünergia Euroopa tasandil. Euroopa investeerimisstrateegiat peab toetama vastav riiklik ja piirkondlik poliitika, mille tulemuseks oleksid kvaliteetsed avaliku sektori investeeringud eelkõige sellistes valdkondades, mis on seotud Lissaboni strateegia ja nende seosega Göteborgi strateegia suhtes.

2.2.2 Nimetatud investeeringud puudutavad haridust, teadmisi, teadus- ja uuendustegevust, keskkonnakaitset, sotsiaalteenuseid, elukestvat õpet ning Euroopa struktuuride loomist. Kõnealused investeeringud ei mõjuta mitte ainult nõudlust, vaid avaldavad pikas perspektiivis struktuurilist mõju majandusele, suurendades majanduskasvu ja piirkondade konkurentsivõimet. Seega tuleneb ühtekuuluvuspoliitika võimendav mõju erinevatest turgetest.

2.2.3 Esimene tegur on uute ideede ja lähenemisviiside toomine liikmesriikide ja piirkondade poliitikasse, suurendamaks uuendustegevuse rolli majandusarengus. Uurimuses analüüsitud juhtumitest võib teha järelduse, et ühtekuuluvuspoliitika on aidanud suunata riikliku poliitika prioriteete niisuguste majandusarengu seisukohalt oluliste valdkondade poole nagu uuendus- ja teadustegevus, aktiivne tööhõivepoliitika ning sotsiaalne kaasamine.

2.2.4 Selline suunamine on toimunud eelkõige tänu võimalusele käivitada fondide abil pilootprojekte, milles kasutatakse uusi lähenemisviise ja vahendeid, nagu näiteks uuendusmeelsete klastrite toetamine või kaasavam lähenemine. See on tõstnud teadlikkust ja avardanud uuendustegevuse mõistet, aidates piirkondlikesse arengustrateegiasse paremini integreerida organisatoorseid, finants-, juhtimis- ja koolitus- ning uuendustegevuse edendamise aspekte.

2.2.5 Teiseks on ühtekuuluvuspoliitika aidanud kaasa sellele, et võetakse arvesse poliitika valdkondi, millele varem ei pööratud riiklikus või piirkondlikus poliitikas tähelepanu. Paljud pilootalgatused, nagu RIS (*Regional Innovation Strategies* — piirkondlikud uuendusstrateegiad) ja ERFi uuendusmeetmed, on järk-järgult muutunud liikmesriikide ja piirkondade peamiseks poliitikavahenditeks. Üldiselt võib ühtekuuluvuspoliitikaga kaasnenud uusi suundumusi iseloomustada ühise nimetajaga, milleks on paindlikumad ning enam turule suunatud lähenemisviisid.

2.2.6 Lisaks on ühtekuuluvuspoliitikale omased integreeritud arengustrateegiad, mis on välja töötatud riikliku ja piirkondliku tasandi koostöös, aidanud kaasa majandusarengu ja tööhõive valdkonnas strateegilisemate lähenemisviiside kasutamisele, võimaldades ellu viia konkreetseid projekte. Paljud valdkonnad, nagu tehnoloogia, uuendustegevus, inimkapitali väljaõpe, võrdsed võimalused ja keskkond, on osutunud olulisteks majan-

duskasvu mõjutavateks teguriteks, mida tuleb arvesse võtta asjaomastes poliitikates, loomaks terviklikumat lähenemisviisi.

2.3 Institutsioonilise suutlikkuse parandamine

2.3.1 Üks struktuurifondide võimendava mõjuga seonduv oluline aspekt on ka nende mõju ametiasutuste tööle, aidates neid kaasajastada, parandada nende juhtimist ja ühtlustada menetluskorda Euroopa kontekstis. Ühtekuuluvuspoliitika on aidanud ühenduse poliitikat ellu viia, seda eelkõige keskkonnakaitse ja võrdsete võimaluste valdkonnas ning samuti majanduse ja sotsiaalvaldkonna ümberkorraldamisel vastavalt Lissaboni ja Göteborgi strateegia prioriteetidele.

2.3.2 Sellega seoses tuleb rõhutada riiklike reformikavade elluviimise tähtsust uuendatud Lissaboni strateegia eesmärkide saavutamisel ning kooskõlastamist nimetatud kavade ja 2007.–2013. aasta riiklike strateegiliste võrdlusraamistike vahel.

2.3.3 Samuti tuleb mainida partnerluse edendamist, institutsioonilise suutlikkuse parandamist riikliku poliitika kavandamisel ja elluviimisel, hindamiskultuuri edendamist, läbipaistvust ja heade tavade vahetamist. Kõik need tegurid on osa Euroopa Liidus välja arendatud ühtekuuluvuspoliitika süsteemist, mille eesmärk on parem juhtimine kõigil tasanditel, sest paljusid neist tehnikatest rakendatakse hiljem teiste sektorite haldusastutustes. Ka selliste uute struktuuride nagu regionaalarengu agentuuride loomine on mänginud väga olulist rolli paljude ELi piirkondade arengus.

2.3.4 Samuti on ühtekuuluvuspoliitika märkimisväärselt kaasa aidanud kõnealuse valdkonna kavade ja programmide väljatöötamisele. Hindamine ja analüüs on üha ulatuslikum ja täpsem, eesmärkide seadmine on konkreetsem ning paraneb kavade ja programmide järelevalve ja hindamine võrdluskriteeriumide alusel. Avaliku sektori investeerimisstrateegiate kavandamine pikas perspektiivis on saanud olemasoleva planeerimiskultuuri loomulikuks osaks.

2.3.5 Selle tulemusena on paljudes valdkondades, nt keskkonna valdkonnas, suurenenud ka liikmesriikide suutlikkus ühenduse õigusaktide vastuvõtmiseks ja tõhusaks rakendamiseks. Eriti olulisi muudatusi on ühtekuuluvuspoliitika kaasa toonud liikmesriikide riigihankeid puudutavates õigusaktides, avades riigihanketurud kõigile ELi ettevõtetele ning kindlustades sel viisil ühtse turu toimimise. Nimetatud aspekt on väga oluline seoses ELi hiljutise laienemisega.

2.3.6 Võib ka väita, et ühtekuuluvuspoliitika on edendanud ja tugevdanud piirkondade rolli otsustusprotsessis ühenduse regionaalpoliitika kavandamisel ning elluviimisel. Inimressursside osas piisava kriitilise massi loomine, mis on oluline fondide kohaseks juhtimiseks, on suurendanud kohalike ja piirkondlike omavalitsuste iseseisvust ning edendanud ELis regionaliseerimist ja kohalikku autonoomiat.

2.4 Ühtekuuluvuse suurendamine Euroopas

2.4.1 Ühtekuuluvuspoliitika võimendav mõju on mitmete elementide abil suurendanud ka ühtekuuluvust Euroopas.

2.4.2 Partnerluse põhimõtte ja vastutajate keskne roll on soodustanud koostööd avalike institutsioonide ja erinevate sotsiaalsete rühmade vahel, millel on olnud probleemide lahendamisel võtmeroll.

2.4.3 Lisaks võib väita, et ühtekuuluvuspoliitika on võimaldanud leida mitmemõõtmelisi lahendusi väga keerulistele ja erilaadsetele probleemidele. Probleemid, millega ELi eri piirkonnad kokku puutuvad, on väga mitmesugused ja nende taust ja konjunktuur väga erinevad. Sellele vaatamata on ühtekuuluvuspoliitika võimaldanud sellist olukordade mitmekesisust arvesse võtta, eriti mis puudutab ELi äärealasid ja mahajäänuid piirkondi ning samuti äärepoolsemaid piirkondi. Selline ühtekuuluvusele suunatud lähenemine on liikmesriikide poliitikat märkimisväärselt mõjutanud ka teistes valdkondades.

2.4.4 Ühtekuuluvuspoliitika on loonud ka soodsa pinnase ELi kohalike ja piirkondlike omavalitsuste koostööks, seda peamiselt INTERREGi algatuse kaudu, aidates üle saada pikaajalistest konfliktidest või kaugele minevikku ulatuvatest lahkhelidest kummalgi pool piiri. Lisaks sellele on ühist piiri mitteomavate kohalike omavalitsuste ja piirkondade koostöö oluliselt edasi arenenud tänu piirkondadevahelise koostöö toetamisele ning see annab praegu olulise panuse uute piirkondlike strateegiate arengusse.

2.4.5 Varasematel struktuurifondide perioodidel on Euroopa Regionaalarengu Fondi ning Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondi vaheline tihe side toonud olulist võimendavat mõju integreeritud maaelu arengu valdkonnas. Soovitud territoriaalse ühtekuuluvuse taustal tuleb kontakti ERFi ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi vahel vähemalt kooskõlastamise ja koostöö tasemel jätkata.

2.4.6 Selles osas on eriti häid tulemusi andnud URBANI programmid, mis on avaldanud tõhusat mõju nii linnade uuendamisele kui ka sotsiaalsele kaasamisele. Need programmid on kodanikele tõestanud ELi poliitika lisaväärtust ja suurendanud meetmete kontsentreerimise abil tõhusust.

2.4.7 Lisaks on ühtekuuluvuspoliitika avaldanud olulist võimendavat mõju Euroopa integratsiooniprojekti nähtavusele. Nimetatud mõju on eriti tuntav olnud neil juhtudel, mil ühtekuuluvuspoliitika on parandanud avalikke teenuseid ning tõstnud kodanike elukvaliteeti.

3. Järeldused

Võttes arvesse analüüsitud aspekte, rõhutab Regioonide Komitee järgmist.

3.1 Tänu oma eripäradele (partnerlus, täiendavus, strateegiline planeerimine ja mitmeaastane rahastamine) on Euroopa ühtekuuluvuspoliitika mitmes osas avaldanud märkimisväärselt võimendavat mõju.

3.2 Euroopa ühtekuuluvuspoliitika avaldab võimendavat mõju ressursside ning avaliku ja erasektori partnerluse mobiiliseerimise ja loomise näol. Tänu stabiilsele mitmeaastasele rahastamismehhanismile ja võimele luua vajalikku investeeringute kriitilist massi toimib see paljudes sektorites katalüsaatorina nii riiklike kui erasektori vahendite jaoks.

3.3 Nii ühtekuuluvuspoliitika võimendavat mõju kui ka teisi mõjusid võib täheldada igat laadi piirkondade ning väga erinevate programmide ja projektide puhul, olenemata kulude suurusest.

3.4 Samuti on oluline lihtsustada fondide juhtimist, selleks et partnerlusprojektide võimendav mõju oleks võimalikult suur. Lisaks võib toetatavate piirkondade liigne piiratus ja killustatus mõnes piirkonnas partnerluskoostööd raskendada, mis mõjutab olulisel määral partnerluse osapoolte valikut ja nende valmidust kohustuste võtmiseks. Kõnealune probleem lahendatakse perioodil 2007–2013, kui uutes määrustes kaotatakse praegune sihtalasse 2 kuuluvate piirkondade jaotus.

3.5 Euroopa ühtekuuluvuspoliitika on strateegilise poliitilise suunamise võtmelement. Ühtekuuluvuspoliitika suudab erinevates sektorites edendada uuenduslikke lähenemisviise ning suunata poliitikat paljudes valdkondades riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil. See on jõud, mis seob ELi eesmärgid nagu Lissaboni strateegia nende tegeliku omaksvõtmise ja elluviimisega peamiste osalejate poolt kõikjal ELis.

3.6 Euroopa ühtekuuluvuspoliitika avaldab võimendavat mõju ka ressursside mobiliseerimisele, toetamaks Lissaboni strateegia eesmärkidele suunatud teadus- ja arendustegevuse ning innovatsioonimeetmeid kui majanduskasvu mõjutavat olulist tegurit keskpikas ja pikas perspektiivis.

3.7 Paljude ühtekuuluvuspoliitika raames käivitatud uuendusprogrammide ja -projektide õnnestumisel on väga oluliseks osutunud asjaolu, et uusi kontseptsioone ja lähenemisviise toetatakse kõige kõrgemal poliitilisel ja haldustasandil. Oluline on ka strateegiate ja haldusasutuste koostöö sidusus. Need tegurid on tugevdanud struktuurifondide võimendavat mõju.

3.8 Ühtekuuluvuspoliitikal on oluline roll institutsioonilise suutlikkuse suurendamisel. Partnerluspõhimõtte kaudu on ühtekuuluvuspoliitika kogu ELis edendanud uut koostööal põhinevat valitsemismudelit ning strateegiliselt kaasanud erinevaid valitsustasandeid ja kodanikuühiskonda, suurendades sel viisil piirkondlike ja kohalike omavalitsuste sotsiaalset ja majanduslikku kapitali. Sellest saab otsustav tegur uute liikmesriikide tulevases arengus.

3.9 Selleks et struktuurifondide võimendav mõju oleks pikas perspektiivis võimalikult suur, tuleb arvestada iga piirkonna üldist tausta ja kultuurilist identiteeti. Seetõttu tuleb alati arvestada ka ühenduse nõuete ja piirkondlike prioriteetide omavaheolist tasakaalu. Tagamaks seda, et struktuurifondide tekitatud muutused oleksid jätkusuutlikud, tuleb püüda muuta kultuuri ja ühiskonna mentaliteeti, edendades uuendustegevust, haridust, ettevõtlikkust ja loominguilistust.

3.10 Ühtekuuluvuspoliitika võimendaval mõjul on suur tähtsus ühtekuuluvuse tugevdamisel Euroopa integratsioonis. Sel on potentsiaali integreerida ELi väga erilaadseid piirkondi, see võimaldab aktiivselt kaasata kõiki sotsiaalseid ja majanduslikke osalejaid ning tänu oma konkreetsele panusele elukvaliteedi parandamisel on see kodanike jaoks nähtav ning nad tajuvad selle kaasavat iseloomu.

3.11 Ühtekuuluvuspoliitikal on võimendav mõju jätkusuutlikule, keskkonnasõbralikule arengule, nii et keskkonnaprobleemide hooletusse jätmine ei hakka piirama majanduskasvu, elukvaliteeti ja loodusvarade säilimist.

3.12 Kattes kogu ELi ala, loob ühtekuuluvuspoliitika sobiva üleeuroopalise raamistiku tasakaalustatud majanduslikuks ja sotsiaalseks arenguks. Hõlmates nii lähenemise kui konkurentsivõime aspekte, loob see põhitõed kogemuste kogumiseks ja heade tavade vahetamiseks. Lisaks pakub ühtekuuluvuspoliitika integreeritud raamistikku üksteiselt õppimiseks, võimaldades edukatele algatustele samaaegselt rahastamist ja konkreetseid rakendusmeetodeid.

3.13 Regioonide Komitee on arvamusel, et programmitöö perioodil 2007–2013 on võimalik ühtekuuluvuspoliitika võimendavat mõju veelgi suurendada. Ühtekuuluvuspoliitika juba äraproovitud ja kinnistunud põhimõtteid on täiendatud mitmete meetmetega, nagu ühtekuuluvuspoliitika strateegilisem lähenemisviis, sihtotstarbelisus ja vahendite suurem kontsentreerimine prioriteetsetele sektoritele, parem õigusraamistik uueduslike rahastamiskeemide rakendamiseks, linnaarengu-programmidele vajaliku tähtsuse omistamine ning territoriaalse koostöö parandamine. Nimetatud muutused on näidanud, et ELi poliitiliste eesmärkide otsustava muutumise korral võib ühtekuuluvuspoliitika mängida võtmerolli majanduslike ja sotsiaalsete muutuste konkreetsetel kujundamisel ja toetamisel kogu ELis.

3.14 Projektiarendus ja -valik on osutunud edu saavutamisel võtmetähtsusega teguriks: tuleb hoolikalt valida sellist liiki vahendid, mis sobivad kõige paremini piirkonna kontekstiga ning eesmärkidega, mida soovitakse saavutada.

4. Soovitused

Regioonide Komitee

4.1 soovib Euroopa Komisjonil võtta oma järgmisel ELi ühtekuuluvuse hetkeseisu ja arengu hindamisel arvesse võimendavat mõju selle laiendatud käsitluses;

4.2 teeb komisjonile, parlamendile ja nõukogule ettepaneku kaaluda võimalust kasutada võimendavat mõju sobiva raamistikuna ühenduse poliitikate hindamiseks, seda eriti ühenduse eelarve läbivaatamise osas keskpikas perspektiivis;

4.3 soovib komisjonil teha enam jõupingutusi ühtekuuluvuspoliitikast tuleneva kasu ning selle iseloomu ja kuvandi tutvustamiseks kõikides liikmesriikides ning eriti nende piirkondlikes ja kohalikes omavalitsustes;

4.4 soovib komisjonil tugevdada juba võetud samme erinevate finantsvahendite (JEREMIE, JESSICA jt) edendamiseks struktuurifondide kaudu ning eelkõige luua piirkondades vajalikud konkurentsivõimelised võimalused riskikapitalifondide ning tagatisprogrammide arenguks;

4.5 soovib Euroopa Komisjonil ja liikmesriikidel lihtsustada haldusmenetlusi, luua uuendustegevust soodustav õigus-, haldus- ja finantsraamistik ning samuti tugevdada innovatsioonisõbralikele ettevõtetele suunatud rahastamisvorme (riskikapital, erainvestorid (*business angels*), mikrolaenuid jm);

4.6 soovib Euroopa Komisjonil ja liikmesriikidel viia läbi hindamine struktuurifondide juhtimise lihtsustamisel ja deentraliseerimisel tehtud edusammude kohta ajavahemikus 2007–2013. Seejuures tuleb tähelepanu pöörata halduskoormuse ja meetme liigi ning ulatuse proportsionaalsusele ning ka halduskulude mõjule piirkondlikele ja kohalikele omavalitsustele;

4.7 soovib liikmesriikidel tugevdada partnerlust struktuurifondide haldamise ja juhtimise kõigis etappides, rakendades tõhusaid meetmeid piirkondlike ja kohalike omavalitsuste ning kodanikuühiskonna kaasamiseks kogu protsessi käigus; soovib arendada tihedamat partnerlust linnadega, sest neil on suur potentsiaal majanduskasvu ja tööhoive edendajatena;

4.8 soovib komisjonil, parlamendil, liikmesriikidel ja Euroopa Investeerimispannal selgitada välja takistused, mis raskendavad avaliku ja erasektori partnerluse kasutamist struktuurifondidest rahastatavate projektide juhtimisel. Seejuures oleks palju kasu sellest, kui ELi tasandil antaks selge tõlgendus avaliku ja erasektori partnerluslepingute põhialustele ning lihtsustataks riiklike toetuste süsteemi. Samuti tuleb ELi kohalikes ja piirkondlikes omavalitsustes teha enam teavitustööd avaliku ja erasektori partnerlusega seotud võimaluste ja probleemide selgitamiseks;

4.9 soovib Euroopa Komisjonil ja liikmesriikidel toetada struktuurifondidele sageli iseloomulikke eksperimentaalset ja uuenduslikku rolli. Sellega seoses soovib liikmesriikidel kasutada ettenähtud reserve ja muid vahendeid edukaimate strateegiatega premeerimiseks ja tutvustamiseks ning territoriaalse koostöö tulemuste kindlustamiseks;

4.10 kutsub Euroopa Komisjoni üles arvestama tihedat seost struktuurifondide meetmete ja maaelu arengu programmide vahel ning — hoolimata vajadusest selgelt eraldatud kontode järele — võimaldama ja edendama optimaalset sisulist koostöölastamist kõigil tasanditel;

4.11 soovib struktuurifondide rakendamisel pöörata tähelepanu eelkõige Kyoto protokollis eesmärkidele ja pöörduda tagasi jätkusuutliku, keskkonnasõbraliku majanduskasvu teele;

4.12 soovib liikmesriikidel ja komisjonil stimuleerida võimendavat mõju struktuurifondide programmitöös, soodustades suure võimendava mõjuga projektide loomist, stimuleerimist ja rahastamist, ning võtma seda arvesse ka aruannete koostamisel ja hindamistsükli käigus;

4.13 rõhutab vajadust arvestada piirkondlikke eripärasid kõigil tasanditel ka tulevases ühtekuuluvuspoliitikas, sest „tugevus seisneb mitmekesisuses“ on ühtekuuluvuspoliitika võimendava mõju edu oluline tegur;

4.14 selleks et struktuurifondide võimendavat mõju täielikult ära kasutada, soovib piirkondadel ja liikmesriikidel hoolikalt jälgida, et piirkondlikud strateegiad, riiklikud reformikavad,

riiklikud strateegilised võrdlusraamistikud ning rakendusprogrammid Euroopa ühtekuuluvuspoliitika arendamiseks oleksid omavahel kooskõlas;

4.15 soovib käsitleda võimendava mõju eelseid ning tõsta avalikkuse teadlikkust sellest tuleneva võimaliku kasu kohta nii erialase kui laiale avalikkusele suunatud teavitustegevuse kaudu ning levitada häid tavasid, nagu seda teeb Regioonide Komitee oma lahtiste uste päevadega;

4.16 soovib komisjonil analüüsida ja hinnata piirkondade arengut pikas perspektiivis ning rõhutab, et selleks, et piirkondade sotsiaalmajanduslikus arengus võiks toimuda tõeline edasimineku, on vaja muutusi kultuuris ja hoiakutes ning teema avalikustamine peab olema igati läbipaistev ja kõigile osapooltele arusaadav;

4.17 tervitab komisjoni algatust luua võrgustik „Piirkonnad majandusmuutustes“ ja soovib, et see hõlmaks laia teemaringi, kajastamaks muutuste dünaamikat erinevates piirkondades, kasutades käesoleva perioodi jooksul tehtud uuendusi. Komitee leiab, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused tuleks kaasata kõnealuse algatuse prioriteetsete valdkondade valikuprotsessi, ja soovib olla täielikult kaasatud nimetatud algatuse arendamisse;

4.18 soovib Euroopa institutsioonidel käsitleda piirkondadevahelist solidaarsust ELi ühtekuuluvuse ühe peamise mõõtmena. Ühtekuuluvuspoliitika peab ka tulevikus jääma Euroopa integratsioonipoliitika keskseks osaks.

Rooma, 23. märts 2007

Regioonide Komitee
president
Michel DELEBARRE

Regioonide Komitee arvamused „Noorte osalus ja teavitamine: jätk valgele raamatule „Euroopa noorsoopoliitika uus hoog””

(2007/C 156/02)

REGIOONIDE KOMITEE

- arvab, et eelkõige Euroopa tulevikku käsitleva arutelu puhul on oluline noorte osaluse ja teavitamise tõhustamine nende elukohas;
- rõhutab vajadust käsitleda noortega seotud küsimusi horisontaalselt nõukogu kõikidel kohtumistel, sest noortele tuleb tähelepanu pöörata kõikide ELi jaoks oluliste teemade puhul;
- tuletab meelde, et noortel on määrava tähtsusega panus uue Lissaboni strateegia eesmärkide saavutamisel, ja peab oluliseks, et neile tuleb pakkuda paremat haridust, koolitust, liikuvust, tööturule minekut;
- ei alahinda siiski väljakutseid, millega noored tänapäeval silmitsi seisavad, nagu näiteks töötus, hiline sisenemine tööturule, tööalane ebakindlus, eluasemeprobleemid ja sellega seonduvad raskused tulevikuplaanide teostamisel;
- peab kasulikuks neid liikmesriikide projekte, mis julgustavad noori osalema kohalikus ja piirkondlikus valitsemises ja oma kogukonna juhtimises, samuti sidemeid kohalike omavalitsuste ja koolide vahel, et arendada kodanikuteadlikkust ja hääletusõiguse teadlikku kasutust;
- palub komisjoni toetust algatustele, mille abil on võimalik levitada ühenduse noorsoopoliitika meetmeid ning Euroopa noortepakti sisu kohalike omavalitsuste võrgustike kaudu ja noortele haldusametnikele aktiivse rolli andmise teel.

REGIOONIDE KOMITEE,

võttes arvesse komisjoni teatist nõukogule noorte osalust ja teavitamist käsitleva Euroopa poliitika kohta „Jätk valgele raamatule „Euroopa noorsoopoliitika uus hoog“: ühiste eesmärkide elluviimine noorte osaluse ja teavitamise valdkonnas, pidades silmas Euroopa noorte kodanikuaktiivsuse kujundamist” ja lisatud komisjoni talituste töödokumenti, kus esitatakse üksikasjalik analüüs liikmesriikide riiklike aruannete kohta osalemiseks ja teabeks KOM(2006) 417 lõplik — SEC(2006) 1006;

võttes arvesse Regioonide Komitee juhatus 13. juuni 2006. aasta otsust teha kultuuri-, haridus- ja teaduskomisjonile ülesandeks koostada kõnealusel teemal arvamused;

võttes arvesse Euroopa Komisjoni valget raamatut „Euroopa noorsoopoliitika uus hoog” KOM(2001) 681 lõplik;

võttes arvesse nõukogu ja liikmesriikide valitsuste esindajate resolutsiooni, mis võeti vastu noorsoovaldkonna koostööraamistikku käsitleval nõukogus toimunud kohtumisel 27. juunil 2002. aastal;

võttes arvesse nõukogu 25. novembri 2003. aasta resolutsiooni noorte osaluse ja teavitamise ühiseesmärkide kohta;

võttes arvesse Euroopa noortepakti;

võttes arvesse nõukogu ja liikmesriikide valitsuste esindajate resolutsiooni, mis võeti vastu noorsoo teavitamise ühiseesmärkide rakendamist käsitleval nõukogus toimunud kohtumisel;

võttes arvesse nõukogu 24. mai 2005. aasta järeldusi uute näitajate kohta hariduses ja koolituses;

võttes arvesse nõukogu ja liikmesriikide valitsuste esindajate resolutsioone, mis võeti vastu nõukogus toimunud kohtumisel, kus käsitleti noorsoovaldkonna koostöö raames läbi viidud tegevuste hindamist ja ühiseesmärgi täideviimist selles osas, mis puudutab noorte osalemise suurendamist esindusdemokraatia süsteemis;

võttes arvesse komisjoni teatise järelemõtlemisperioodi ja D-kava kohta (KOM(2005) 494 lõplik ja KOM(2006) 212 lõplik) ja „Valget raamatut euroopa teabevahetuspoliitika kohta — kodanikke hõlmav arutelu Euroopa üle” (KOM(2006) 35 lõplik);

võttes arvesse komitee arvamust, mis käsitleb komisjoni teatist „Komisjoni panus järelemõtlemisperioodiks ja kauemaks: demokraatia, dialoogi ja diskussiooni D-kava” ja valget raamatut Euroopa teabevahetuspoliitika kohta;

võttes arvesse komitee arvamust komisjoni teatise kohta Euroopa noorsoopoliitika küsimuses „Euroopa noorte probleemide lahendamine — Euroopa noortepakti rakendamine ja aktiivse kodanikutunde kujundamine”;

võttes arvesse komisjoni teatist „Jätk valgele raamatule „Euroopa noorsoopoliitika uus hoog“: ühiste eesmärkide elluviimine noorte osaluse ja teavitamise valdkonnas, pidades silmas Euroopa noorte kodanikuaktiivsuse kujundamist” (KOM 2006 417 lõplik);

võttes arvesse nõukogu ja liikmesriikide valitsuste esindajate hiljutist resolutsiooni, mis võeti vastu nõukogus toimunud kohtumisel, kus käsitleti ühiseesmärgi rakendamist selles osas, mis puudutab noorte osalust ja teavitamist, pidades silmas Euroopa noorte kodanikuaktiivsuse kujundamist;

võttes arvesse käesolevat arvamuse eelnõud, kus käsitletakse komisjoni teatist nõukogule noorte osalust ja teavitamist käsitleva Euroopa poliitika kohta „Jätk valgele raamatule „Euroopa noorsoopoliitika uus hoog“: ühiste eesmärkide elluviimine noorte osaluse ja teavitamise valdkonnas, pidades silmas Euroopa noorte kodanikuaktiivsuse kujundamist”;

võttes arvesse kultuuri-, haridus- ja teaduskomisjoni 30. novembril 2006 vastu võetud arvamuse eelnõud (CdR 334/2006 rev.1), (raportöör: hr Pella, Biella provintsi valitsuse liige, Valdengo aselinnapea (IT/EPP));

võttis vastu täiskogu 69. istungjärgul 23. märtsil 2007) järgmise arvamuse.

1. Sissejuhatus

Regioonide Komitee

1.1 **tervitab** komisjoni uut teatist, kus hinnatakse liikmesriikide rakendatud järelmeetmeid noorte osalust ja teavitamist puudutatavate ühiseesmärkide osas;

1.2 **arvab**, et alates valge raamatu avaldamisest 2001. aastal on liikmesriigid teinud edusamme ja hakanud noortele rohkem tähelepanu pöörama, aga teha on veel rohkem, kas siis avatud kooskõlastusmeetodi abil noorsooküsimustes või rakendades lisameetmeid noortega seotud poliitikavaldkondades;

1.3 **võtab teadmiseks** nõukogus toimunud kohtumisel vastu võetud nõukogu ja liikmesriikide valitsuste esindajate hiljutise resolutsiooni, kus määrati kindlaks uued meetmed, mis on mõeldud ühiseesmärkide kohaldamiseks ja rakendamiseks noorte osaluse ja teavitamise osas;

1.4 **nõustub** nõukoguga selles, et valges raamatus pakutud neli prioriteetset valdkonda (osalus, teavitamine, vabatahtlik tegevus ja noorte parem mõistmine) ja asjaomased ühiseesmärgid on jätkuvalt päevakohased, ja usub, et liikmesriigid ja Euroopa institutsioonid peavad kõnealuses valdkonnas ja kõikides noortega seotud poliitikavaldkondades juhinduma mainitud eesmärkidest;

1.5 **rõhutab** vajadust käsitleda noortega seotud küsimusi horisontaalselt nõukogu kõikidel kohtumistel, sest noortele tuleb tähelepanu pöörata kõikide ELi jaoks oluliste teemade puhul;

1.6 **rõhutab** siiski, et nõukogu pidanuks rohkem tähelepanu pöörama kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tähtsusele, iseäranis nendes valdkondades, kus kavandatakse meetmeid ühiseesmärkide rakendamise tõhustamiseks, arvestades, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on määrav roll hariduses ja kodanikuteadlikkuse tõstmisel noorte hulgas;

1.7 **arvab**, et eelkõige Euroopa tulevikku käsitleva arutelu puhul on oluline noorte osaluse ja teavitamise tõhustamine nende elukohas. Nii aidatakse süvendada noortes Euroopa Liitu kuuluvuse tunnet, tagatakse võimalus kasutada Euroopa Liidu põhiõiguste hartas kavandatud õigusi, ja antakse uut hoogu Euroopa ülesehitusele, rakendades ellu Euroopa kodakondsuse kontseptsiooni; komitee **rõhutab** vajadust pöörata nende aspektide osas eritählepanu saarepiirkondades elavate noorte osalusele ja teavitamisele;

1.8 **ei alahinda** siiski väljakutseid, millega noored tänapäeval silmitsi seisavad, nagu näiteks töötus, hiline sisenemine tööturule, sotsiaalne ebakindlus, eluasemeprobleemid ja sellega seonduvad raskused tulevikuplaanide teostamisel, vajalike oskuste omandamiseks sobivate vahendite puudumine, vaesus, enneaegne koolist lahkumine ning sotsiaalne tõrjutus;

1.9 **on** siiski **seisukohal**, et noorte osaluse ja teavitamise eesmärgid on tõhusamalt saavutatavad, kui liikmesriigid ja Euroopa institutsioonid teevad kõik endast oleneva noortele paremate tulevikuväljavaadete pakkumiseks, tagades neile reaalse võimaluse kasutada Euroopa Liidu põhiõiguste hartas kavandatud õigusi (sh õigus tööle, õigus abielluda ja perekonda rajada, õigus tasakaalustada omavahel pere- ja tööelu);

1.10 **tuletab** kõnealuses kontekstis **meelde**, et noortel on määrava tähtsusega panus uue Lissaboni strateegia eesmärkide saavutamisel, ja **peab oluliseks**, et neile tuleb pakkuda paremat haridust, koolitust, liikuvust, tööturule minekut, sotsiaalset kaasatust ja noortele perekondadele mõeldud teenuseid:

a) parem haridus ja koolitus, mis tõstaks võimalikult palju Euroopa suurima kapitali — noorte — väärtust. Hariduses peab eriline roll olema tehnoloogiaalasel õppel, et edendada Euroopa teadus-, arendus- ja uuendustegevust, kuid oluline on ka humanitaarharidus ja kohaste väärtuste omandamine, pöörates haridussüsteemis seejuures vajalikku tähelepanu Euroopa kultuuri ja ajaloo õpetamisele;

b) liikuvus: Euroopa noortel peavad olema töötamiseks või õppimiseks reaalsed liikumisvõimalused kogu ühenduse territooriumil, sest üldiselt rikastab see võimalus kultuuriliselt ja tugevdab *Euroopa Liitu kuuluvuse tunnet*;

c) tööturule minek: noored on üks suurima töötuse määraga rühmi. Tuleb edendada uusi meetmeid hõlbustamiseks noorte juurdepääsu tööturule, mis on vajalik nende integreerimiseks ühiskonda;

d) sotsiaalne kaasatus: eritählepanu tuleb pöörata erivajadustega või sotsiaalselt tõrjutud noortele. Sellega seoses vääriavad tähelepanu eelkõige sisserändajad;

e) noortele perekondadele mõeldud teenused: noortel peredel on spetsiifilised probleemid, millega ühenduse institutsioonid peavad samuti tegelema. Konkreetselt tuleb võtta meetmeid, mis aitaksid töö- ja pereelu ühitada, et hõlbustada naiste lõplikku integratsiooni tööturule;

1.11 **arvab** seega, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste noorsoopoliitika võib omandada Euroopa mõõtme vastava riikliku poliitika ja rahaliste vahendite abil koos ühenduse eriprogrammidega, mis edendavad noorte Euroopa kodanike teavitamist ja annavad neile võimaluse osaleda ühiskondlikus ning poliitilises elus kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja Euroopa Liidu tasandil;

1.12 **juhib tähelepanu** asjaolule, et Euroopa Liit põhineb vabaduse ja demokraatia põhimõtetel ning seetõttu tuleb viivitamatult ja subsidiaarsuse põhimõtet arvestades astuda konkreetseid samme, et kõik ELi kodanikud — alustades noorimast — sellest osa saaksid.

2. Noorte osalus

Osalemine kogukonna elus

Regioonide Komitee

2.1 **märgib**, et nõukogu arvates on „noorte osalemine kogukonna elus” suunatud peamiselt nende kaasamise edendamisele osalusstruktuurides;

2.2 **tuletab meelde**, et kohaliku kogukonna elus on võimalik osaleda organiseeritud struktuuridesse kuulumata; **usub** seetõttu, et kõnealust eesmärki on võimalik tõlgendada laiemalt, õhutades algatusi, mille abil püütakse kaasata neid noori, kes otsustavad spontaanselt osaleda kohaliku kogukonna elus;

2.3 **nõustub** täielikult sellega, et erilist tähelepanu tuleks pöörata kõige ebasoodsamas olukorras olevatele noortele, ja **arvab**, et kõnealused elanikkonna rühmad tuleb kohalikul tasandil täpsemalt määratleda; **avaldab tunnustust** Poolas ja Leedus tehtud algatuste üle, mis on suunatud maapiirkondades elavatele noortele;

2.4 **kutsub** komisjoni ja liikmesriike **üles** töötama välja meetmeid ja eraldama nendeks meetmeteks vahendeid, et edendada Euroopa Liidu äärepoolseimate piirkondade noorte osalust Euroopa Liidu ühiskondlikus elus, sest oma elukoha kauguse tõttu on neil eriti raske sellesse integreeruda ja selles osaleda;

2.5 **kiidab** samuti **heaks** kõik ametivõimude algatused, mille raames toetatakse osalusstruktuure rahaliste vahenditega või pakutakse varustust, tehnilist abi, inimressursse, hooneid või abi veebilehtede koostamisel.

Osalemine osalusdemokraatia süsteemis

Regioonide Komitee

2.6 **arvab**, et kõnealusel eesmärgil on määrav tähtsus aktiivse kodanikualgatuse elluviimisel; noortele tuleb anda tegutsemisvõimalus kohalikes, piirkondlikes ja riiklikes organites ja isegi ministriumites ja parteides ning tagada, et noormeestel ja neidudel oleksid võrdsed võimalused;

2.7 **rõhutab**, et on oluline võimalikult hästi ära kasutada võimalusi, mida uued tehnoloogiad pakuvad Euroopa Liidu lähendamiseks noortele. Samuti on äärmiselt oluline, et Euroopa institutsioonid julgustaksid erinevaid uuenduslikke meetmeid, mida pakuvad välja Euroopa ühiskondlikud osalejad ja eriti kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused. Selles osas peab komitee eriti kasulikuks parimate tavade vahetamist ning teeb ettepaneku iga-aastase noortefoorumi korraldamiseks komisjoni algatusel, et noored ja ametiasutused saaksid arvamusi vahetada ja uusi algatusi arendada;

2.8 **tervitab** kõiki liikmesriikide algatusi dialoogi pidamisel noortega: kohalikud, riiklikud ja piirkondlikud nõukogud, noorte parlamendid, eriotstarbelised noortekomisjonid, ombudsmanid ja korrespondendid ja ministriumite vahelised kohtumised; lisaks peab soovitavaks nende algatuste väljaarendamist;

2.9 **annab teada**, et Itaalias on Itaalia kohalike omavalitsuste riikliku liidu raames loodud nõuandev organ noortele haldustöötajatele. Kõnealuse organi arvukate kohustuste alla kuulub ka järelevalve noorte kaasamise üle kohalikes haldusstruktuurides, samuti kaasamise soodustamine ja parandamine;

2.10 **loodab**, et liikmesriigid ning kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused viivad ametlikku haridussüsteemi sisse programmid, mis on suunatud demokraatliku osalemise õppimisele institutsioonides ja toetavad ametliku ja mitteametliku hariduse vaheliste sidemete edendamist;

2.11 **tõstab esile**, et koolide ja kohalike omavalitsuste vahelised sidemed võivad olla tõhusaks vahendiks tudengite osalemise õhutamiseks kogukondade elus, ja **kutsub** kohalikke haldustöötajaid — ja eelkõige noori haldustöötajaid — **üles** töötama saadikutena, korraldades kohalikke huvisid puudutavaid avalikke arutelusid, kus võivad osaleda ka need noored, kes on koolitee pooleli jättnud;

2.12 **on veendunud**, et kohalike omavalitsuste avamine noortele võimaldab neil tõeliselt mõista oma kodupiirkonnaga seotud vastutust, aitab arendada kodanikuteadlikkust ja õhutab teadlikult kasutama valimisõigust, mida paljud noored ei ole seni teinud;

2.13 **kiidab heaks** Soome algatuse anda kohalikel valimistel valimisõigus noortele alates 16. eluaastast ja Saksamaa algatuse linnade taaselustamisega seotud noorteprojektide näol; samuti **kiidab heaks** nõukogu kutse korraldada arutelu valimisõigusliku vanuse alandamise üle;

2.14 **kiidab heaks**, et Stockholmis on aselinnapea noor naine;

2.15 **peab** Euroopa Nõukogu muudetud Euroopa hartat noorte kohalikus ja piirkondlikus elus osalemise kohta väga otstarbekaks ja **loodab**, et mainitud dokumenti levitatakse ELi kohalike ja piirkondlike omavalitsuste hulgas ja et sellele lisandub Regioonide Komitee ning Kohalike ja Piirkondlike Omavalitsuste Kongressi tihedam koostöö kõnealuses valdkonnas.

Osalemine ELi arengus

Regioonide Komitee

2.16 **nõustub** komisjoni esitatud ja nõukogu kinnitatud ettepanekutega, kuidas kõnealuse eesmärgini jõuda;

2.17 **avaldab heameelt**, et Euroopa Komisjon on arvestanud komitee eelnevate soovitusetega⁽¹⁾ jätkata pidevat arutelu ja konsultatsioone noortega; ning toetab tugevalt parema dialoogi edendamist Euroopa tegevuskava teemal; samas **rõhutab taas**, et see peab kaasama eelkõige kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi;

2.18 **tervitab** uut programmi „Aktiivsed noored” (*Youth in action*) ja teisi noorte haridus- ja koolitusprogramme, mis on võimaldanud paljudel noortel saada Euroopast praktilise kogemuse, ning **kutsub üles** tagama kõnealustele programmidele veelgi laiemat juurdepääsu ja neid levitama rohkem, kesknududes eriti kõige ebasoodsamas olukorras olevatele noortele; samuti **kutsub** komitee komisjoni ja liikmesriike **üles** nimetatud programmi juhtimist enam detsentraliseerima, järgimaks subsidiaarsuse põhimõtet programmi juhtimisel piirkondlike omavalitsuste poolt, ning **väljendab kahetsust** noorte ettevõtjate programmi katkestamise üle; kõnealune programm toetas paljusid noori ettevõtete alustamisel ja oluliste kogemuste saamisel;

⁽¹⁾ CdR 253/2005 fin.

2.19 **teeb ettepaneku**, et Euroopa kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused loovad foorumivõimaluse oma kogukonnast pärit noortele, kes töötavad institutsioonides, Euroopa ametites või on kaasatud Euroopa programmidesse, ning kasutaksid neid noori Euroopa-teemalistes aruteludes n-õ saadikutena. Seeläbi tugevdaks kahepoolse osaluse lähenemisviisi ning väärtustatakse töötamist ning haridus- ja kutsekogemuse saamist välismaal;

2.20 **palub komisjoni toetust** algatustele, mille abil on võimalik levitada ühenduse noorsoopoliitika meetmeid ning Euroopa noortepakti sisu kohalike omavalitsuste võrgustike kaudu ja noortele haldusametnikele aktiivse rolli andmise teel.

3. Noorte teavitamine

Teabe kättesaadavus noortele

Regioonide Komitee

3.1 **tuletab meelde**, et õigus teabele asub Euroopa Liidu noorte teavitamistöö keskmes; **leiab**, et seega on liikmesriikide ning vajadusel kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kohus rakendada hariduse andmise protsessis meetmed, mis tagavad, et noored saaksid kõnealust õigust tõhusalt kasutada, pöörates eriti tähelepanu teabe selgusele ja lihtsale kättesaadavusele;

3.2 **avaldab suurt heameelt** selle üle, et Euroopa Komisjon on arvestanud komitee märkustega kohaliku ja piirkondliku mõõtme olulisuse kohta noorsoopoliitikas ja tunnustab, et kohalike omavalitsuste kaasamine on noorte kohalikul tasandil osalemise soodustamiseks äärmiselt tähtis; sellega seoses **rõhutab taas** territoriaalse mõõtme olulisust, sest kohalik tasand on esimene otsene kontakt poliitikaga ning sel tasandil tärkab reaalset kodanikuaktiivsust,

3.3 **märgib** rahuoluga, et peaaegu kõigis liikmesriikides on loodud noortele teavet pakkuvad veebilehed, kuid **kutsub** ka **üles** looma eri valdkondades tõhusat teabestrategieid, mis hõlmaks noortele huvipakkuvaid küsimusi ja teemasid;

3.4 **nõustub** nõukoguga selles, et Euroopa noorteportaal on äärmiselt kasulik vahend, mida tuleks arendada ja tutvustada, ning seejuures tuleb tagada kohalikul ja Euroopa tasandil pakutavate vahendite parem koordineerimine, tagamaks kiiremat ja lihtsamat teaberinglust;

3.5 **on seisukohal**, et konsulteerimisse ja osalemisse tuleb hõlmata kohalikul tasandil tegutsevad noorteorganisatsioonide võrgustikud, et ei osaleks vaid suured riiklikud noortevõrgustikud, ja **kutsub üles** looma kanaleid organisatsioonidesse mittekuuluvate noorte kaasamiseks ja nendega konsulteerimiseks. Selleks tuleks otseselt kaasata kohalikud omavalitsused, kes saavad oma piirkonnas välja arendada mudelid noorte inimeste osalemiseks konsultatsiooni- ja kooskõlastamisprotsessis.

Kvaliteetne teave

Regioonide Komitee

3.6 **võtab teadmiseks**, et komisjoni andmetel keskenduvad ainult mõned liikmesriigid noorte teavitamise valdkonnas tööta-

vate inimeste koolitamisele; **kutsub üles** antud küsimusele rohkem tähelepanu pöörama konkreetsete õppeprogrammide abil;

3.7 **leiab**, et komisjon peaks panema suuremat rõhku teabe ja nõustamise vahelisele seosele, aitamaks noortel arendada teabe saamise, selekteerimise ja hindamise oskusi, et neist saaksid teadlikud kasutajad. Komitee kutsub liikmesriike üles kasutama kõiki olemasolevaid vahendeid, mille kaudu noori teavitada (internet, mobiiltelefonid, video, kino).

Noorte osalus teabes

Regioonide Komitee

3.8 **avaldab heameelt**, et uuesti keskendutakse noortenõukogudele, kaasates noori süsteemselt kohalikesse poliitikakujundamise organitesse kohalike ja piirkondlike ametiasutuste toetusel; **kutsub komisjoni üles** julgustama konkreetsete kriteeriumite väljatöötamist noorte osaluse suhtes, et toetada kohalikul tasandil osalemist ja kodanikuaktiivsust;

3.9 **toob esile** selle, kui oluline on kaasata noori teabestrategie kujundamisse, teabetoodete väljatöötamisse, teabe levitamisse ja nõustamistegevustesse;

3.10 **leiab**, et seejuures on konkreetsete noorte või noorteorganisatsioonide panus väärtuslik ressurss, mida tuleks võimalikult tõhusalt kasutada; **kutsub komisjoni üles** julgustama liikmesriike leidma uusi osalusvorme.

4. Avatud kooskõlastusmeetod

Regioonide Komitee

4.1 **on teadlik** sellest, et noorsoopoliitika valdkonna eest vastutavad liikmesriigid, ning **pooldab** seetõttu komisjoni ja liikmesriikide ühist pühendumist koostöös kohalike ja piirkondlike omavalitsustega;

4.2 **leiab** samuti, et komisjon võiks kontrollida liikmesriikide tulemusi järjepidevamalt, eelkõige tuues esile parimad tavad.

5. Regioonide komitee järelused

Osalus

Regioonide Komitee

5.1 **soovib** liikmesriikidel tagada kodanikele, aga eelkõige noorukitele ning noortele meestele ja naistele võrdsed võimalused;

5.2 **loodab**, et ressursid jaotatakse võrdselt noorteorganisatsioonide ja konkreetsetele noortele suunatud projektide vahel, jätmata kõrvale kõige ebasoodsamas olukorras olevate rühmade programme;

5.3 **loodab** samuti, et liikmesriigid julgustavad noori osalema kohalikes, piirkondlikes ja riiklikes organites, ministriumites ja parteides ning konsulteerivad noortega noortenõukogude ja teiste osalusstruktuuride kaudu;

5.4 **peab kasulikuks** neid liikmesriikide projekte, mis julgustavad noori osalema kohalikus ja piirkondlikus valitsemises ja oma kogukonna juhtimises, samuti sidemeid kohalike omavalitsuste ja koolide vahel, et arendada kodanikuteadlikkust ja hääletoetuse teadlikku kasutust;

5.5 **kutsub** kohalikke, piirkondlikke ja riiklike ametivõime kaasama noori Euroopa tuleviku teemalistesse aruteludesse, et suurendada noorte osalust Euroopa Liidu arengus, sealjuures peab aktiivne roll olema institutsioonide ja ELi asutuste ametnikel ja ühenduse programmides osalejatel.

Teave

Regioonide Komitee

5.6 **peab oluliseks**, et liikmesriigid tagaksid õiguse teabele konkreetsete strateegiatega, mis arvestavad noorte vajadustega ja keskenduvad eriti kõige ebasoodsamas olukorras olevatele rühmadele ning pakkuvad samas sobivaid koolituskursusi noorte harimiseks ja kasvatamiseks osalejatele;

5.7 **kordab taas**, et kodanike Euroopa loomine ja noorte ühiskonda integreerimine on üks komitee peamistest poliitilistest prioriteetidest, ning soovib anda oma panuse, organiseerides struktureeritud ja süstemaatilisi dialooge, samuti kohtumisi kohalike ja piirkondlike noorteorganisatsioonide ja -nõukogude esindajatega, ning kaalub võimalust luua töörühm, mis jälgiks ja edendaks kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ülesandeid, ning teeks kindlaks kohalikud ja piirkondlikud parimad tavad vastavate riiklike organisatsioonide toetusel, samuti tahab aidata liikmesriike noorte osalemist ja teavet puudutavate ettepanekute elluviimisel;

5.8 **võtab endale ülesande** levitada laiemalt teavet Euroopa asjadest, et edendada kohalikul ja piirkondlikul tasandil toimuvaid arutelusid, ning noortele suunatud Euroopa üritustest, et neist osavõtt võimalikult suur oleks;

5.9 **palub** komisjonil käivitada sihtotstarbeline teabekampania kõigist ühenduse noorsoopoliitika programmidest teavitamiseks, et soodustada osalemist Euroopa Liidu arendamises.

Avatud kooskõlastusmeetod

Regioonide Komitee

5.10 **kiidab heaks** nõukogu kavatsuse kohandada ja parandada tegevussuundi ja arvesse võtta hiljutises resolutsioonis esitatud meetmed; seega **palub** arvesse võtta käesolevas arvamuses esitatud märkusi ja ettepanekuid;

5.11 **kutsub** liikmesriike **üles** andma seni tavaks olnud aruandluse raames komisjonile jätkuvalt teavet oma noorsoopoliitika kohta, toetades niimoodi avatud ning võimaldades tavaliselt täpsemalt kindlaks teha ja levitada;

5.12 **nõustub**, et tegevussuunad, millele liikmesriigid kavatsesid keskenduda osaluse ja teavitamise osas, et määratleda sobivad tegevuskavad ning levitada aktiivsemalt parimaid tavasid, tuleks kindlaks määrata hiljemalt 2007. aasta märtsiks;

5.13 **kutsub** komisjoni **üles** määratlema parimaid vahendeid liikmesriikide edusammude tõhusa analüüsi tagamiseks statistiliste meetodite ja kvalitatiivse uurimuse teel;

5.14 **peab kasulikuks** luua töörühm, mis määratleb vahendid, mille abil hinnatakse ühiseid eesmärgi tugevdavate meetmete rakendamist, ning kutsub kohalike ja piirkondlike omavalitsuste esindajaid üles komitee kaudu selles osalema;

5.15 **kinnitab taas**, et noortevaldkonna ühised eesmärgid saavutatakse kõige paremini noortele paremate elutingimuste pakkumise kaudu; **loodab**, et Euroopa noortepakti raames koostab komisjon tegevuskava, mis suunaks ja toetaks iga liikmesriigi algatusi paremini ning pakuks selle saavutamiseks rahalisi vahendeid, mis on võimaluse korral seotud uuenduslike meetmete ja parimate tavade vahetamisega;

5.16 **kutsub** liikmesriike **üles** eraldama kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele ühiste eemärkide rakendamiseks sobivad vahendid;

5.17 **loodab** lõpuks, et noortevaldkonna eesmärkide saavutamiseks noorte ebakindla tööhõive küsimuses tegeletakse liikmesriikide reformikavades ja samuti komisjoni uue tööõigust käsitleva rohelise raamatu alastes aruteludes.

Rooma, 23. märts 2007

Regioonide Komitee

president

Michel DELEBARRE

Regioonide Komitee arvamus „Ühtse turu tulevik ja Euroopa ühiskonna hindamine”

(2007/C 156/03)

REGIOONIDE KOMITEE

- on seisukohal, et ühtne turg vajab uut tõuget järgnevat aastate väljakutsetele vastu astumiseks. Ühtne turg koosneb nüüd 27 liikmesriigist, mis muudab selle palju mitmekülgsemaks, kui see oli ühtse turu loomisel. Lisaks toimib ühtne turg nüüd globaalses keskkonnas. Seetõttu peab ühtne turg kohanema ja muutuma ELi siseprojektist tõhusaks vahendiks, mis suurendab ELi suutlikkust konkureerida edukalt ülejäänud maailmaga, saavutada territoriaalne, majanduslik ja sotsiaalne ühtekuuluvus ning täita Lissaboni tegevuskavas seatud eesmärgid. Võtmeroll on siin kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel;
- kutsub Euroopa Komisjoni ja liikmesriike tihedas koostöös kohalike ja piirkondlike omavalitsustega korraldama uuringuid, et määrata kindlaks piirkondade, linnade ja kohalike omavalitsuste praegused takistused ühtse turu rakendamisel ning võimalikud lahendused 21. sajandisse sobiva ühtse turu loomisel;
- soovib Euroopa Komisjonil keskenduda oma tegevuses ühtse turu edasisele elluviimisele teenuste, tööjõu- ja rahandussektoris. Kaupade vaba liikumine on olnud suhteliselt edukas, kuid teenuste, tööjõu- ja rahandussektoris on ühtne turg olnud vähem tõhus.

I. Poliitilised soovitused

REGIOONIDE KOMITEE

Sissejuhatus

1. nõustub Euroopa Komisjoni ja Euroopa Ülemkoguga, et Euroopa majandus seisab 21. sajandil silmitsi oluliste uute väljakutsete ja võimalustega. Seetõttu tervitab Regioonide Komitee Euroopa Komisjoni pühendumist 2007. aastal nii ühtse turu kui Euroopa ühiskonna ulatuslikule läbivaatamisele. Regioonide Komitee tervitab ka komiteele esitatud Euroopa Komisjoni taotlust perspektiivarvamuse koostamiseks, et anda panus kõnealusesse läbivaatamisse;

2. on seisukohal, et ühtne turg vajab uut tõuget järgnevat aastate väljakutsetele vastu astumiseks. Ühtne turg koosneb nüüd 27 liikmesriigist, mis muudab selle palju mitmekülgsemaks, kui see oli ühtse turu loomisel. Lisaks toimib ühtne turg nüüd globaalses keskkonnas. Nagu käesolevas arvamuses märgitakse, peab ühtne turg seetõttu kohanema ja muutuma ELi siseprojektist tõhusaks vahendiks, mis suurendab ELi suutlikkust konkureerida edukalt ülejäänud maailmaga, saavutada territoriaalne, majanduslik ja sotsiaalne ühtekuuluvus ning täita Lissaboni tegevuskavas seatud eesmärgid. Võtmeroll on siin kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel;

Ühtne turg 21. sajandil

3. tunnistab, et kaupade, isikute, teenuste ja kapitali vaba liikumine on Euroopa Liidu aluspõhimõtte ning ühtse turu alus. Samuti tuleb meeles pidada, et Euroopa integratsiooni projekt oli ja on seotud mitte üksnes ühtse turuga, vaid selle eesmärk on ka säilitada rahu Euroopa inimeste solidaarsuse ja ühtekuuluvuse suurendamise kaudu;

4. rõhutab seda, kui tähtis on kaasata juba otsustusprotsessieelses järgus kõik osapooled, arendades selleks avalikke konsultatsioonimenetlusi, ning pöörata mõjuanalüüside abil erilist tähelepanu ELi õigusaktide territoriaalsetele, sotsiaalsetele ja keskkondlikele mõjudele;

5. soovib Euroopa Komisjonil ja liikmesriikidel paremini kasutada Euroopa Liidu kohalike ja piirkondlike omavalitsuste loovat ja uuenduspotentsiaali, pöörates tähelepanu puudulikule rakendamisele. Eelkõige on see seotud vajadusega suurendada avatust ja pöörata tähelepanu mõnede liikmesriikide protektsionistlikule poliitikale, mis takistab väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete (VKEde) investeeringuid uutel turgudel Euroopas ja kogu maailmas;

6. kutsub Euroopa Komisjoni ja liikmesriike tihedas koostöös kohalike ja piirkondlike omavalitsustega korraldama uuringuid, et määrata kindlaks piirkondade, linnade ja kohalike omavalit-

suste praegused takistused ühtse turu rakendamisel ning võimalikud lahendused 21. sajandisse sobiva ühtse turu loomisel;

7. märgib, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste roll ei piirdu majanduslike muutustega kohanemisega ja ettevõtete toetamisega ühtsel turul. Avalike teenuste korraldajate ja osutajateks on nad ka ühtsel turul osalejad;

8. tunnistab, et ühiskonna hindamine on tihedalt seotud ühtse turu tõhusa toimimisega. Euroopa ühiskonna hindamisel tuleb tunnistada, et traditsioonilised sotsiaalsed probleemid (nt vaesus ja puuded) võivad suureneda elanikkonna vananemise ja püsiva tööpuuduse tõttu. Samas võivad perestruktuuride muutumise ja globaliseerumise tõttu ilmneda uued sotsiaalsed probleemid. Sotsiaalne hindamine peaks viima ühise lähenemisviisini analüüside läbiviimisel ja parimate tavade vahetamisel Euroopa tasandil ja liikmesriikide vahel;

Globaliseerumine ja välised väljakutsed

9. soovib Euroopa Komisjonil korrapärasemalt hinnata, mõõta ja kaaluda riikide ja piirkondade majandussuutlikkust ja poliitikaloomet, võrreldes välismaiste konkurentidega, eelkõige USA, Hiina ja Indiaga ning ELi teiste liikmesriikide ja piirkondadega;

10. jagab komisjoni arvamust, et rohkem tuleb võtta arvesse rahvusvahelist keskkonda, säilitamaks konkurentsivõimelist ja ligitõmbavat ühtset turgu. Integreeritum siseturg aitaks tulla toime globaliseerumisega ja kasutada ära selle eeliseid, vähendades sealjuures negatiivseid arusaamu. Sellega seoses rõhutab Regioonide Komitee, et Euroopa Liidu piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused on samuti osa järjest rohkem globaliseeruvast majandusest, kus kaupade maailmakaubandus kahekordistub iga kümne aastaga. Arvestades teadmistemahukate majanduste konkurentsi, peavad Euroopa ettevõtted konkureerimiseks olema tunduvalt uuenduslikumad, paremate oskustega ja loovamad;

11. soovib ühtset turgu käsitada täiel määral kui Euroopa Liidu sotsiaalse ja majanduskasvu dünaamilist vahendit. Ühtset turgu tuleb toetada, et see areneks ning suudaks asjakohaselt vastata globaalse majanduse muutuvatele mudelitele ja väljakutsetele, et tõhusalt tegeleda ELi majanduskasvu suurendamisega, luues selleks kõik eeldused ning poliitilised ja majanduslikud tingimused;

12. on arvamusel, et ELi tasandil tuleks luua ühine lähenemisviis sotsiaalsete miinimumstandardite väljatöötamiseks, tuginedes ühisele nägemusele. Töötingimustega seotud võrdse kohtlemise konkreetsed põhimõtted tuleks luua töö asukohas ning need peaksid tuginema sotsiaalpartnerite kokkuleppele. Arvestades globaalse turu arengut, on paljud ühtse turu ees seisvad väljakutsed välist laadi;

Õppimine, oskused ja tööalane konkurentsivõime teadmispõhises majanduses

13. soovib Euroopa Komisjonil toetada oskuste arendamist võrdsete võimaluste tagamise ja elukestvasse õppesse investeerimise kaudu ning keskenduda sellele, et haridus- ja koolituspoliitika tagaksid inimestele vajalikud oskused sobiva töö leidmiseks ja ettevõtete vajadustele vastamiseks;

14. rõhutab, et Euroopa piirkondade peamine väljakutse on oskuste arendamine, mis koos uuendustegevuse, ettevõtluse, konkurentsivõime ja investeringutega on üks peamisi vahendeid tootlikkuse suurendamiseks. Regioonide Komitee rõhutab, et oluline on parandada võimet investeerida liikmesriikide ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste oskuste arendamisse, et praktikas tagada elukestev õpe ning aktiivse tööturupoliitika edendamine jätkusuutliku lähenemisviisi kaudu kooskõlas Lissaboni tegevuskavaga;

15. soovib Euroopa Komisjonil liikmesriikide ning kohalike ja piirkondlike omavalitsustega konsulteerides koostada strateegiline raamistik ja suunata vahendeid selleks, et toetada sihipärase piirkondlike ja kohalike oskuste arendamise strateegiate väljatöötamist;

16. soovib Euroopa Komisjonil ja liikmesriikidel arendada tulevase ühtse turu rõhuasetust oskustele ja tööõhivale, vajaduse korral kohaliku ja piirkondliku tasandi saavutuste alusel. Suurem piirkondlik sõltumatus ja vastutus peaksid tagama selle, et oskuste arendamiseks mõeldud programmid, nagu Euroopa Sotsiaalfondi programmi kaudu elluviidavad programmid, vastavad piirkondliku ja kohaliku tööturu vajadustele, tegelemaks piirkondade ees seisvate spetsiifiliste väljakutsetega;

17. teeb ettepaneku, et Euroopa Komisjon ja liikmesriigid lähtuksid pigem ELi kui teadmispõhise majanduse tugevatest külgedest ning toetaksid oskuste ülekantavust ja kodanike tööalast konkurentsivõimet, selle asemel, et üritada konkureerida majandustega, mille konkurentsieelis seisneb madala kvalifikatsiooniga ja väikest lisaväärtust pakkuvates töökohtades. Oskuste arendamine ja elukestev õpe on igasuguse ühtse turu tõhustamise programmi olulised elemendid;

18. tuletab antud kontekstis meelde, et globaalne konkurents ning orienteeritus teadmiste- ja teenustepõhisele majandusele loob uusi väljakutseid seoses oskuste arendamise ja haridusega. Madala kvalifikatsiooniga ja vähetasustatud töökohad ei tohi tekitada uut nn vaeste töötajate rühma. Seega tuleb keskenduda sotsiaalsetele sätetele, eelkõige nende aitamisele, keda puudutavad hariduse ja koolituse, õiglase palga ning töötingimustega seotud probleemid, ning suurema sotsiaalse liikuvuse sätetele;

Euroopa ühiskonna hindamine

19. toetab Euroopa Ülemkogu seisukohta Euroopa sotsiaalse mõõtme tähtsuse (¹) osas. Seetõttu tervitab Regioonide Komitee ka ülemkogu soovi, et Euroopa Komisjon ja Euroopa Parlament pööraksid piisavat tähelepanu Euroopa Liidu õigusaktide sotsiaalsele mõjule;

20. rõhutab, et ühtset turgu tuleks käsitada ELi ühiskonna olulise osana laiemas mõttes. Seetõttu tuleks pöörata rohkem tähelepanu ühtse turu poliitika sotsiaalsetele aspektidele ning EL peaks Euroopa ühiste põhimõtete rakendamise püüdlustes lähtuma erinevatest piirkondlikest identiteetidest ja sotsiaalmajandusliku arengu lähenemisviisidest, mitte kehtestama ühtset või üksnes majandusaspektidest lähtuvat poliitikat;

21. soovib Euroopa Komisjonil jätkata sotsiaalsete ja tarbi- ja õiguste tagamist teenuste turu avamisel (nt tulevase teenuste direktiivi kaudu);

22. leiab, et — nagu seda on näidanud teenusedirektiivi käsitlev arutelu — tuleks võtta arvesse avaliku teenistuse eriuülesannete eripära siseturu reeglite kohaldamise osas;

23. soovib Euroopa Komisjonil võtta arvesse eelkõige praegu ja tulevikus toimuvate demograafiliste muutuste mõju ühtse turu tulevasele edule ja suunale. Eelkõige tuleks tähelepanu pöörata praeguste ja tulevaste migratsioonivoogude ebahüppelisele mõjule. Võrdsed võimalused on kaasaegse Euroopa äärmiselt vajalik põhimõte, diskrimineerimisel ei ole siin kohta;

24. soovib Euroopa Komisjonil võtta sidusam ja struktureeritum lähenemisviis, tegelemaks paremini ühtse turu sotsiaalse mõõtmega. Euroopa kodanike ja ettevõtete heaolu ja huvid peavad olema Euroopa Liidu poliitika juhtpõhimõtted ning need on olulised ühtse turu võimaluste tagamisel. Seetõttu tuleb piirkondade konkurentsivõimet mõista nii kodanike kui ettevõtete potentsiaali tähenduses;

25. soovib ELil kaitsta Euroopa ühiskonna haavatavamaid liikmeid. Maailmaturgude globaliseerumine loob täiendavaid võimalusi ELi majandustele uue hoo andmiseks. Kuigi toetatakse majanduskasvu, mis peaks aitama kaasa töökohtade ja jõukuse loomisele, ei pruugi kogu Euroopa ühiskond kõnealuselt majanduskasvust kasu saada. Demograafiliste muutuste ja elanikkonna vananemise tõttu tuleks traditsiooniline sotsiaalpoliitika kohandada uutele väljakutsetele. Sellest tulenevalt peab Euroopa Liidu poliitika majanduskasvu võimalusi kasutades tagama võrdsed võimalused ning toetama olemasolevat sotsiaalsüsteemi, et kohaneda areneva ühtse turuga Euroopas. Selleks peab sotsiaalsüsteem, eelkõige hariduse ja koolituse valdkonnas, keskenduma enam neile, kes vajavad kõige rohkem abi, tagades samas asjakohased vahendid ja stiimulid ning välja töötama uuenduslikud lähenemisviisid töhuga hoolekande loomiseks;

(¹) 15.–16. juuni 2006. aasta Euroopa Ülemkogu järeldused.

Parem teabevahetus

26. soovib Euroopa Liidul ja liikmesriikidel konsulteerida ja teha koostööd kohalike ja piirkondlike omavalitsustega, et innustada arutelu ning kaasata kodanikke jõukuse, solidaarsuse ja turvalisuse eesmärkide saavutamisse ning majanduskasvu ja töökohtade loomise tegevuskavasse. Tuleks viidata sotsiaalpartnerite ja sotsiaaldialoogi olulisele rollile kõikidel tasanditel, et hinnata turu toimimist, edendada jätkusuutlikku majandusmigratsiooni poliitikat, võidelda ekspluateerivate töötingimuste vastu ning kõrvaldada diskrimineerimine nii töökohal kui tööturul laiemalt;

27. rõhutab, et partnereid, kodanikke ega ettevõtteid ei ole veel tõhusalt teavitatud ühtse turu eelistest. Euroopa taasühendamine kodanikega on eduka ühtse turu saavutamise eeldus. Seetõttu soovib Regioonide Komitee kõnealusel protsessis juhtrolli võtta kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel, kuna nad on kodanikule kõige lähemal olev valitsustasand. Euroopa Komisjonil soovitakse koostöös Regioonide Komiteega töötada välja teabevahetusest ja poliitikast lähtuv protsess kodanike ja ettevõtete kaasamiseks ja nende ootuste täitmiseks ning kaasata neid Euroopa jõukuse, solidaarsuse ja turvalisuse eesmärkide saavutamisse ning majanduskasvu ja töökohtade loomise tegevuskavasse. Need aspektid on hädavajalikud Euroopa Liidus tulevikus kindlustunde ja toetuse tagamiseks;

28. soovib Euroopa Komisjonil, liikmesriikidel ning kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel kodanike ja ettevõtete ning eelkõige VKEde murede hajutamiseks neid paremini teavitada sellest, kuidas tulla toime globaliseerumisest ja suuremast konkurentsist tulenevate majanduslike ja sotsiaalsete muutustega;

Tõhus otsustusprotsess

29. soovib Euroopa Komisjonil keskenduda oma tegevuses ühtse turu edasisele elluviimisele teenuste, tööjõu- ja rahandussektoris. Kaupade vaba liikumine on olnud suhteliselt edukas, kuid samas teenuste, tööjõu- ja rahandussektoris on ühtne turg olnud vähem tõhus;

30. kutsub liikmesriike üles toetama kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi ettevõtete kooskõlastatud, lihtsustatud ja integreeritud toetussüsteemide sisseviimisel kõige kohasemal geograafilisel tasandil. Sellistel struktuuridel on suur potentsiaal pakkuda teavet riigihangete võimaluste kohta ning abi riigihankelepingute sõlmimise protsessi selgitamisel. Kohalikel ja piir-

kondlikel omavalitsustel on märkimisväärne roll VKEde toetamisel VKEde pakutavate kaupade ja teenuste oluliste tarbijatena;

31. soovib Euroopa Komisjonil ettevõtetega konsulteerides edendada Euroopa konkurentsivõimet tõhusa Euroopa patendi-süsteemi sisseviimise abil, mis toetab patendi omanikke nende intellektuaalomandi õiguste kaitsel kui kulude vähendamisel, pakkudes samas paremaid stiimuleid uuendustegevuse edendamiseks;

32. soovib Euroopa Komisjonil ja liikmesriikidel viia läbi tõeline konsulteerimine ja dialoog kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning ärisektoriga, et määrata kindlaks valdkonnad, kus on võimalik vähendada ettevõtete, eelkõige VKEde halduskoormust;

33. jagab seisukohta, et ühenduse kehtiva õiguse lihtsustamine ja tõhus kohaldamine on ühtse turu integreerimiseks hädavajalikud. Siiski ei tähenda parem õigusloome tingimata väiksemamahulist õigusloomet. Ühtlustamine võib osutada vajalikuks ühenduse õigustiku järgimiseks, selleks et ELil oleks selge ja sidus õigusraamistik;

34. soovib Euroopa Komisjonil ja liikmesriikidel rakendada ELi õigusloome protsessis terviklikumaid eelhindamisi VKEdele avaldatava mõju kohta ning tugevdada VKEde rolli uutes õigusaktides;

35. palub kindlustada vastastikuse tunnustamise põhimõtet (Euroopa Kohtu Cassis de Dijoni kohtuotsus (20. veebruar 1979. aasta kohtuasi nr 120/78)). Kutsub seetõttu komisjoni üles astuma vajalikke samme, et tagada liikmesriikidele võimalus säilitada erinevad tootmisnormid, ilma et selle tõttu oleks võimalik keelata toodete turustamist;

36. soovib Euroopa Komisjonil tunnistada kohalike ja piirkondlike omavalitsuste olulist proaktiivset rolli ühtse turu ja Euroopa sotsiaalse tegelikkuse edasise arengu mõjutamisel. Seetõttu tuleks tugevdada kohalikku ja piirkondlikku omavalitsust. Regioonide Komitee on tänu tihedatele sidemetele Euroopa kodanikega oluline partner demonstreerimaks ühtse turu eeliseid, olles samas ideaalses positsioonis, et toetada muutusi, kui see on asjakohane.

II. Muudatuste panekud

—

Rooma, 23. märts 2007

Regioonide Komitee
president
Michel DELEBARRE